

До:
Г-Н РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ –
ПРЕЗИДЕНТ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТАНОВИЩЕ

на Асоциация на земеделските производители в България (АЗПБ)

по отношение на:

**Национални приоритети в селскостопанската политика на Република
България до 2020 година**

Като взехме в предвид:

- Съществуващите предизвикателства пред селскостопанския сектор в България и Европейския съюз;
- Националните специфики на земеделието в България и селските райони;
- Опитът, натрупан в прилагането на Общата селскостопанска политика в страната;
- Изразената позиция на АЗПБ по принципните промени в ОСП;
- Коментари и мнения по предложените промени, изразени в дискусии и срещи, проведени сред членовете на АЗПБ;
- Общата селскостопанска политика към 2020 г.: Храните, природните ресурси и териториалните предизвикателства на бъдещето;
- Предложението за Регламент на Европейския Парламент и на Съвета относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР);

- Предложението за Регламент на Европейския Парламент и на Съвета за установяване на обща организация на пазарите на селскостопански продукти;
- Предложението за Регламент на Европейския Парламент и на Съвета относно финансирането, управлението и мониторинга на Общата селскостопанска политика;
- Предложението за Регламент на Европейския Парламент и на Съвета за установяване на правила за директни плащания за селскостопански производители по схеми за подпомагане в рамките на Общата селскостопанска политика;
- Стратегията за развитие на аграрния отрасъл и селските райони в Република България до 2020 г, която е залегнала в основата на разработването на Приоритет 4 от Националната програма за развитие на Република България: „България 2020“

Относно националния консенсус по залагане на две ключови приоритетни направления в отрасъла за периода до 2020 година, Асоциация на земеделските производители в България (АЗПБ) изразява следното становище:

Приоритет 1: Екологично насочено земеделие

Финансовите мерки, ориентирани към опазване на околната среда и борбата с промените в климата ще бъдат съществен компонент на политиките по развитие на селското стопанство и селските райони. Постигането на заложените в проекторегламентите на Общата селскостопанска политика „зелени“ цели и възможността земеделските производители да се възползват максимално от програмите на ЕС, налага адаптирането на националните политики към новите изисквания.

АЗПБ осъзнава, че устойчивото земеделие, палящо природните ресурси, е цел, която е на дневен ред в Общата селскостопанска политика. Логично и оправдано е да има зелен елемент и тези фермери, които развиват биологично земеделие или други екологосъобразни практики и по този начин предоставят на обществото обществени услуги като съхранение и опазване на елементите на околната среда, да бъдат насърчени чрез допълнителни плащания. В момента обаче, залегналото съотношение от 30% в проекта регламента на ОСП е прекалено високо за България. Считаме че между районите в Европа има съществени различия и ще е по-удачно, ако страните-членки имат избор в зависимост от националните специфики по отношение на околна среда и биоразнообразие да приложат по-малък процент. Необходимо е България да работи в посока

националните особености на страната и редуциране на този процент, в защита на българската позиция е нужен детайлен анализ на компонентите на околната среда, който да съпостави състоянието на елементите на околната среда (почви и биоразнообразие) със средните за ЕС. АЗПБ също счита, че не е удачно за страната основното плащане да е обвързано задължително със покриването на изискванията за „зелено плащане”. Без липсата на опит, при много слабо усвояване на досега действащите агроекологични плащания, грешки и санкции по отношение на тъй наречените зелени дейности ще рефлектират върху подпомагането изобщо на фермерите, които могат да загубят основната си субсидия.

Във време, в което има силна конкуренция за използването на земята от една страна за производство на храни, от друга за производството на енергийни култури, при нарастваща нужда и търсене на земеделски продукти и растящо население, АЗПБ счита, залегналите в проекторегламентите на ОСП 7% от площите да са за „приоритетни екологични” площи е неадекватен. Още повече, че ако в старите страни-членки в ползваните и заявявани за подпомагане парцели има тераси, буферни ивици и други подобни „приоритетни екологични” площи, то в България именно поради недопустимостта на тези площи по прилагането на СЕПП, те бяха изключвани от земеделските стопанства. За повечето земеделски производители ще остане като единствена възможност, за да спазят това изискване - да оставят 7% площи под угар, което ще рефлектира осезаемо негативно върху общото количество произведена селскостопанска продукция, ефективността на отделния фермер и селското стопанство в страната като цяло.

Приоритет 2: Насърчаване на развитието на овощарството, зеленчуко-производството и животновъдството

Развитието на овощарството, зеленчукопроизводството и животновъдството предоставя възможности за обвързване с целите за балансирано земеделие, производство с висока добавена стойност и повишаване на конкурентоспособността на българската селскостопанска продукция и хранително-вкусова промишленост.

През последните няколко години в зеленчукопроизводството се наблюдава намаление на реколтираните площи и спад в добивите. Производството на зеленчуци е свързано с високи разходи, което определя и по-високата себестойност на готовите продукти, водещи до затруднение при тяхната реализация. На този процес негативно влияе и възприетия начин на пряко субсидиране на хектар, което кара земеделските производители да се

ориентират към производството на култури с по-ниска себестойност на единица площ. Необходими са по-добри търговски договорености между производител и търговец за реализация на готовата продукция. Производството на плодове бележи значителен подем след прилагането на програма САПАРД и ПРСР, с помощта на които много стопанства успяха да развият своята дейност. Наблюдава се известно увеличение на обработваемите площи в сектора, но въпреки това не се достигат необходимите стойности в обема на производство, които да задоволяват българския пазар. Пазарният дял на родното производство за сектор плодове и зеленчуци в момента е не повече от 20%, като останалото количество, покриващо потребителското търсене, е изцяло вносна продукция, предимно осъществявана от съседните държави. Тези факти показват, че е необходимо да се работи в насока на задържане на производителите, които работят в сектора и изработване на по-големи стимулиращи механизми за тях, с цел увеличаване на обработваемите площи и ръст в производството. В България са налице необходимите условия за реализация на продукцията, обуславящи се от една страна от недостига на пазара, а от друга от конкретното търсене на българско производство от потребителите. АЗПБ разгледа именно тези аспекти при разработването на предложенията и становищата и по отношение на промените в Общата селскостопанска политика 2014-2020 г. В тази връзка АЗПБ, счита за удачно, при възможност намалението на „зелените плащания”, (предложени от Комисията на 30% в момента) да бъде за сметка на увеличение на средствата, обвързани с производството. АЗПБ счита за удачна практика страните-членки да прилагат доброволно подкрепа, обвързана с производството. По този начин страната ще има възможност да оказва съществена помощ на подсектори и отрасли, които имат национално значение, но изпитват трудности през последните години като животновъдство и производство на плодове и зеленчуци.

Освен това трябва да се насърчава продажбата на вътрешния и външния пазар на преработените земеделски продукти, които ползват основно земеделски суровини с произход България. По този начин ще се поощри връзката между преработвателния сектор и земеделието, която е незадоволителна към момента. В противен случай, ако се насърчават преработени земеделски продукти от суровини, внесени в България, ползите ще се делят със страните-вносителки на суровините.

С уважение:

Христо Цветанов
Председател на УС на АЗПБ

